

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/969/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512208531
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7512208531.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka, v právnej veci žalobkyne P.H. X., A.. XX. XX. XXXX, W. X., O. Č.. XXXX, zastúpenej JUDr. Ing. Petrom Grendelom, PhD., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, Tr. SNP č. 42, proti žalovanej Allianz - Slovenskej poisťovni, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 8, IČO: 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 30. 05. 2014, sp. zn. 15C/133/2012-192 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením zo dňa 30. 5. 2014 č.k. spisu 15C/133//2012-207 vo vyhovujúcom výroku ohľadne prisúdenej istiny 23.083 eur.

Z r u š u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku ohľadne úroku z omeškania a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyňi škodu na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 20.483 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.071 eur od 27. 04. 2012 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanú zaviazal nahradiť žalobkyňi trovy právneho zastúpenia vo výške 4.261,80 eur na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Ing. Petra Grendela, PhD., do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Týmto rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 30.498 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.071 eur od 27. 04. 2012 do zaplatenia.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa dňa 07. 07. 2010 bola účastníčkou dopravnej nehody, ku ktorej došlo na ceste I/50 v úseku od obce T. X. A. E. O. O., ku ktorej došlo prevádzkou motorového vozidla, v ktorom žalobkyňa sedela, kedy z dôvodu vedenia vozidla neprimeranou rýchlosťou vzhľadom na stav a povahu vozovky s týmto vozidlom prešiel vodič L. T. do protismernej časti vozovky, kde došlo k čelnej zrážke s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom zn. Š. C. P. C., ktoré riadil F. X., pričom pri dopravnej nehode utrpel F. X. zranenie chrbtice, pohmoždenie tvárovej oblasti, hornej pery, blok krčnej chrbtice, pohmoždenie hrudníka, zlomeninu prostredného článku druhého prsta ľavej ruky s predbežnou dobou liečenia tri týždne a žalobkyňa ako spolujazdkyňa utrpela zranenia, a to otras

mozgu, pomliaždenie prednej hrudnej steny, zlomeninu pravého zápästia, pomliaždenie predkolenia a zlomeninu rebier s predpokladanou dobou liečenia 6 týždňov. Ďalej konštatoval, že poisťovateľom vinníka dopravnej nehody L. T. je žalovaná. Žalobkyňa si u žalovanej z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uplatnila náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 1.940 bodov, pričom dátum ustálenia jej zdravotného stavu pre účely hodnotenia je rok po úraze t.j. 31. 07. 2011. Žalovaná uhradila žalobkyni z titulu tohto poistenca náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12.766,- eur pri počte priznaných bodov 830.

Ďalej súd prvého stupňa konštatoval, že na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 16. 06. 2011 bol žalobkyni priznaný invalidný dôchodok vo výške 135 eur s tým, že bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je znížená o 60 %. S poukazom na nesúhlas žalovanej s výškou bodového ohodnotenia, sťaženia spoločenského uplatnenia v posudku vypracovanom MUDr. Zdenkom Holešovským na požiadanie žalobkyne, súd prvého stupňa ustanovil v konaní znalca MUDr. Ľuboša Tomčovčíka. Konštatoval, že znalec ustálil bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne na 1.940 bodov. Tento zároveň uviedol dôvody, pre ktoré navýšil zvýšenie podľa § 10 ods. 4 zákona a to u položky - keloidné jazvy na hrudníku po poranení, obmedzenie hybnosti ľavého členkového kĺbu - ľahké, po ťažkom podvrtnutí ľavého členkového kĺbu, s obmedzením rozsahu pohybu členka, obmedzenia pronácia a supinácia ľavej nohy - ľahké.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dopravná nehoda zasiahla do života žalobkyne a priniesla trvalé následky a obmedzenia v jej bežnom živote. Z tohto dôvodu aj žalovaná poskytla žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12.766 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia za položku plošné jazvy vo výške 30 bodov, keloidné jazvy na hrudnej stene vo výške 100 bodov a depresívna epizóda ťažkého stupňa vo výške 700 bodov. Mal za to, že obmedzenia žalobkyne pretrvávajú a týkajú sa nielen depresívneho stavu, ktorý znalec ohodnotil počtom 1.200 bodov, ale taktiež v dôsledku pourazových stavov opuchov ľavého kolena, predkolenia, ktoré znalec ohodnotil na 300 bodov, obmedzenia pronácie a supinácie ľavej nohy vo výške 80 bodov, obmedzenia hybnosti ľavého členkového kĺbu ľahké vo výške 120 bodov, obmedzenie hybnosti pravého zápästia vo výške 60 bodov, keloidných jaziev po poraneniach vo výške 150 bodov a plošných jaziev po poraneniach vo výške 30 bodov. Konštatoval, že rozhodným obdobím pre určenie hodnoty 1 bodu je rok 2010, v ktorom hodnota bodu bola ustálená na 15,38 eur a nárok žalobkyne za sťaženie spoločenského uplatnenia priznaný súdom predstavuje čiastku 15,38 eur x 1.940 bodov, t.j. 29.837,20 eur, z ktorých žalovanou bolo už žalobkyni vyplatených 12.776 eur.

S poukazom na ust. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval za dôvodný návrh aj na priznanie mimoriadneho zvýšenia za sťaženie spoločenského uplatnenia a to vo výške 20 % s poukazom na uznanie invalidity žalobkyne pre pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 %. Má za to, že nehoda zanechala na rodine žalobkyne nepriaznivé následky, s ktorými sa táto bude musieť dlhodobo vyrovnávať. Poukázal na to, že pred dopravnou nehodou nebola síce žalobkyňa v aktívnom pracovnom pomere, avšak vykonávanými dôkazmi mal za preukázané, že táto pracovala na dohodu ako upratovačka. Zároveň absolvovala kurz opatrovateľky a mala záujem sa zamestnať v zahraničí. Konštatoval, že nehoda mala nepriaznivé následky pre bežné životné úkony, ktoré jej spôsobujú obmedzenia v životných a spoločenských aktivitách. Súd konštatoval, že sa stotožnil so závermi znaleckého posudku a mal za to, že táto preukázala dôvody pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré vyplýva nielen z lekárskeho posudku, znaleckého posudku, ale aj z výsluchov svedkov, ktorí potvrdili skutočnosť, aký životný štandard viedla žalobkyňa pred dopravnou nehodou a aký v súčasnosti. Mala za následok fyzický rozpad rodiny po odchode jej adoptovanej dcéry, stratu jej sebestačnosti, keďže pri základných životných úkonoch, obliekanie a pod. jej musí pomáhať ďalšia osoba. S poukazom na tieto dôvody považoval za dôvodné mimoriadne zvýšenie odškodnenia o 20 %. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Rozhodnutie o trovách konania založil súd prvého stupňa na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznanú výšku náhrady položkovite vyčíslil.

V deň vyhlásenia rozsudku vo veci samej, t. j. 30. 05. 2014 súd prvého stupňa vydal aj opravné uznesenie, ktorým opravil výrok rozsudku tak, že tento má správne znieť:

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni škodu na zdraví v dôsledku sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 23.083 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.071 eur od 27. 04. 2012 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Uznesenie odôvodnil súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 164 O.s.p. z dôvodu, že pri prepise obsahu zápisnice došlo k chybe v počítaní z dôvodu, že 20 % mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje hodnotu 5.967 eur a pri zohľadnení zaplatenej výšky 12 766 eur žalovanou doplatok sťaženia spoločenského uplatnenia priznaný súdom vo výške 29.837 eur, z čoho 20 % predstavuje sumu 5.967 eur, spolu teda suma sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho navýšenia je 17.071 eur + 5.967 eur, t.j. spolu 23.038 eur (v zápisnici je chybne uvedená suma 20.483 eur).

Proti rozsudku podala včas odvolanie žalovaná. Táto žiadala napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku nad sumu 20.483 eur zmeniť a žalobu zamietnuť. V odvolaní uviedla, že nie je spornou skutočnosť, že žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela zranenia, ktoré si vyžiadali liečenie a ktoré zanechali následky, ktoré sťažili jej spoločenské uplatnenie. Prvostupňový súd vykonal dokazovanie v rátno nariadeného znaleckého dokazovania zameraného na správnosť hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Znaleckým posudkom, ktorý bol v konaní vypracovaný znalcom MUDr. Tomčovčíkom bol ustálený celkový počet bodov za ľahké obmedzenie pohyblivosti ľavého členkového kĺbu a pravého zápästia, ako aj depresívne stavy v rozsahu 1940 bodov, čo pri hodnote 15,38 eur predstavuje finančný ekvivalent 29.837 eur. Po zohľadnení plnenia vo výške 12.766 eur, ktoré bolo žalobkyni žalovanou poskytnuté pred podaním žaloby, rozdiel predstavuje sumu 17.071 eur. Z obsahu súdneho spisu, ako aj zo zápisnice z pojednávania zo dňa 30. 05. 2014, na ktorom bol vyhlásený rozsudok je zrejmé, že konajúci súd zaviazal žalovanú na úhradu 20.483 eur, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.071 eur od 27. 04. 2012 do zaplatenia, z čoho je zrejmé, že nedošlo k chybe v priznanej sume pri prepise zápisnice z predmetného pojednávania, a preto nie je akceptovateľný postup konajúceho súdu podľa § 164 O.s.p., ktorým žalobkyni priznal následným opravným uznesením vyššiu náhradu, než pri verejnom vyhlásení rozsudku. Za nesprávne považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo vzťahu k priznanému príslušenstvu, pokiaľ súd v tejto časti poukázal iba na ust. § 517 Občianskeho zákonníka. Má za to, že v tejto časti je rozsudok nepreskúmateľný, keďže žalovaná, ktorej bola takýmto rozhodnutím uložená povinnosť, nemá možnosť efektívne využiť svoje procesné právo riadne odôvodniť svoje odvolanie. Má za to, že z rozsudku nie je možné zistiť, akými úvahami a akými zákonnými ustanoveniami sa riadil súd pri posúdení a rozhodnutí o tom, že žalobkyni patrí úrok z omeškania od 27. 04. 2012, t.j. ako posúdil dobu, kedy sa žalovaná dostala do omeškania. Rovnako nie je možné zistiť, akými úvahami a akými zákonnými ustanoveniami sa súd riadil pri aplikácii § 517 OZ na daný prípad. Má za to, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia neobstoí z dôvodu, že v danom prípade špeciálny právny predpis ustanovuje povinnosť poisťovateľa nahradiť úroky z omeškania a to zákon 381/2001 Z.z., ktorý v ustanovení § 11 upravuje podmienky, za akých je možné dôvodne uplatniť nárok na úrok z omeškania. Uviedla, že v priebehu konania poukazovala na to, že nárok žalobkyne na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorý si žalobkyňa u nej uplatnila podaním zo dňa 30. 09. 2011, pričom dňa 09. 11. 2011 listom odôvodnila výšku poskytnutej náhrady. Zároveň bezvýsledne žiadala o zaslanie aktuálnych lekárskeho správ ortopedického pracoviska, ako aj pracoviska cievnej chirurgie, ktoré by dokumentovali vývoj zdravotného stavu žalobkyne, a tým by preukázali aj samotnú dôvodnosť hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Pokiaľ až v priebehu konania znaleckým dokazovaním bola preukázaná miera dôvodnosti uplatňovaného nároku, t.j. ak bola sporná výška nároku, ktorá bola v konaní pred súdom prvého stupňa zisťovaná a zistená až znalcom, nie je splnený zákonný predpoklad pre vznik nároku na úroky z omeškania. Keďže pohľadávka žalobkyne proti žalovanému nemohla vzniknúť ešte predtým, ako bola v konaní ustálená jej výška. Táto pohľadávka mohla proti žalovanému vzniknúť až právoplatnosťou rozhodnutia, ktorou bola ustálená zodpovednosť za vzniknutú škodu a jej výšku.

Za nesprávne považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o trovách konania. Poukázala na to, že predmetom sporu boli dielčie nároky na náhradu škody titulom odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia odškodnenia. Túto samostatnosť mal prvostupňový súd zobrať do úvahy a pri rozhodovaní o trovách konania tieto priznať žalobkyni v náväznosti na predmet konania, resp. na to, čo bolo v tom - ktorom období predmetom konania. Žalobkyňa pôvodne uplatňovala nárok vo výške 17.071 eur, podaním zo dňa 24. 05. 2013 rozšírila žalobu o sumu 13.427 eur, t.j. o mimoriadne 45 % zvýšenie odškodnenia, celkovo na sumu 30.498 eur. Súd dospel k záveru, že žalobkyni titulom náhrady patrí odškodnenie, avšak pri výpočte náhrady trov konania základnú sadzbu tarifnej odmeny bolo potrebné stanoviť v závislosti od výšky priznanej sumy a predmetu konania v tom - ktorom období.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej nevyjadrila.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovanej proti vyhovujúcemu výroku čo do prisúdenej istiny vo výške 23.083 eur nie je dôvodné. Za dôvodné považuje odvolací súd odvolanie smerujúce proti prisúdenému úroku z omeškania za označené obdobie.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v súlade s ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď vykonal dôkazy označené účastníkmi, tieto aj vyhodnotil postupom podľa § 132 O.s.p. , vec aj správne právne posúdil a aj vecne správne vo veci rozhodol, pokiaľ žalobe vyhovel v znení opravného uznesenia do sumy 23.083 eur. V tejto časti považuje odvolací súd za vecne správne a výstižné aj dôvody prvostupňového rozsudku a preto sa v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzuje na konštatovanie tejto správnosti a s poukazom na odvolacie námietky žalovanej považuje k týmto dôvodom za potrebné dodať:

Z obsahu odvolania žalovanej vyplýva, že táto nenamieta základ nároku žalobkyne na sťaženie spoločenského uplatnenia a žalovaná ani nerozporuje výšku bodového ohodnotenia vykonanú znalcom z odboru zdravotníctva MUDr. Tomčovčíkom na celkový počet 1.940 bodov, ani skutočnosť, že hodnota jedného bodu predstavuje sumu 15,38 eur. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzajú z týchto podkladov predstavuje sumu 29.837 eur (1.940 x 15,38). Keďže súd prvého stupňa považoval za dôvodný aj nárok na zvýšenie odškodnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. malo by toto zvýšenie predstavovať sumu 5.967,44 eur (20 % zo sumy 29.837 eur) a s pripočítaním tohto zvýšenia k sume predstavujúcej hodnotu základného bodového ohodnotenia, teda k sume 29.837 eur predstavuje celkovú sumu 35.804,44 eur. Pri súčasnom zohľadnení sumy 12.766 eur, ktorá už bola zo strany žalovanej plnená predstavuje výsledná suma 23.038,44 eur (35.804,44 - 12.766). Takejto sume zodpovedá aj výška prisúdenej istiny súdom prvého stupňa v znení jeho opravného uznesenia. Je teda zrejmé, že suma 20.483 eur, ktorú súd prvého stupňa uviedol do vyhovujúceho výroku rozsudku nezodpovedá výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšenej o 20 %, tak ako to súd prvého stupňa uviedol v dôvodoch svojho rozsudku. Nie je preto zrejmé, z akého výpočtu vychádzala žalovaná, pokiaľ z obsahu jej odvolania vyplýva, že táto považuje nárok žalobkyne za dôvodný práve do uvedenej sumy 20.483 eur. Táto suma totiž nezodpovedá ani výške základného bodového ohodnotenia, ani výške zvýšeného bodového ohodnotenia o 20 %.

Odvolačný súd považuje za dôvodné zvýšenie náhrady vo výške 20 % priznanej súdom prvého stupňa v zmysle ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Zo znenia uvedeného právneho predpisu je totiž zrejmé, že zákonodarca za prípad hodný osobitného zreteľa prioritne označil uznanie invalidity poškodeného s možnosťou zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až do 50 %. S poukazom na uvedenú skutočnosť, ako aj správne vyhodnotenie skutkových zistení ohľadne zmeny kvality života žalobkyne oproti spôsobu jej života a možnosti uplatnenia sa v jej rodinnom, pracovnom živote, ako aj v oblasti celkového spoločenského uplatnenia, toto odôvodňuje zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v súdom ustálenej výške 20 %. Na základe toho odvolací súd v tejto časti prisúdenej istiny rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením ako vecne správny potvrdil.

Za dôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalovanej čo do prisúdeného úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne za obdobie od 27. 04. 2012 do zaplataenia. Súd prvého stupňa tento výrok totiž žiadnym spôsobom neodôvodnil, predovšetkým pokiaľ sa týka ustálenia dátumu, kedy sa žalovaná dostala do omeškania. Tento dátum je potrebné totiž posúdiť osobitne u sumy, ktorá predstavuje výšku základného odškodnenia vychádzajúc z celkového počtu bodov (§ 5 ods. 1 citovaného zákona). Splatnosť tohto nároku je závislá od vyhodnotenia splnenia si povinnosti žalovanej podľa § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z.z. Na druhej strane zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. môže priznať iba súd, a teda s týmto nárokom sa žalovaná nemohla ocitnúť v omeškani.

Z týchto dôvodov odvolací súd vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa týkajúci sa úroku z omeškania zrušil z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a v tejto časti vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z dôvodu zrušenia časti rozsudku, neostávalo odvolaciemu súdu iné ako zrušiť aj na neho nadväzujúci výrok o trovách konania a v súlade s ust. § 224 ods. 3 O.s.p. bude povinnosťou súdu prvého stupňa v novom rozhodnutí rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.